

POSTANOWIENIE o umorzeniu śledztwa

Lidia Mikołajczak - Prokurator Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wlkp. w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w III Wydziale Karnym do sygn. III K 29/06 tj. o czyn z art. 231 § 1 kk

na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 kpk

postanowił

- I. umorzyć śledztwo w sprawie przekroczenia w okresie od dnia 1 do 29 września 2008 roku w Szczecinie woj. zachodniopomorskiego, uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych w postępowaniu karnym prowadzonym pod sygn. III K 29/06 przeciwko [imię] i innym oskarżonym o czyn z art. 231 § 1 kk i inne - poprzez wydanie bez podstawy prawnej i z naruszeniem przepisów art. 21 i 25 Ustawy z dnia 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (tekst jednolity Dz.U. 2005 , Nr 196 poz. 1631 z późniejszymi zmianami) w dniu 1 września 2008 roku zarządzenia o stwierdzeniu "wygaśnięcia" klauzul niejawności dokumentów znajdujących się w tomie RTD 00-65/03, dotyczących postanowień Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieście w Krakowie z dnia 25 października 2004 roku sygn. II Kp 1774/04/S z dnia 4 listopada 2004 roku sygn. II Kp 1847/04/S i z dnia 4 listopada 2004 roku sygn. II Kp 1848/04/S, a następnie w dniu 29 września 2008 roku postanowienia o utrzymaniu w mocy tego zarządzenia i działania na szkodę interesu publicznego tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk
- na zasadzie art. 17 § 1 pkt 3 kpk z powodu znikomej społecznej szkodliwości czynu.

UZASADNIENIE

Postępowanie karne prowadzone przez Wydział V Śledczy Prokuratury Okręgowej w Gorzowie Wlkp. wszczęte zostało w dniu 26 maja 2011 r. na podstawie przesłanych przez Prokuraturę Okręgową w Krakowie materiałów w zakresie przekroczenia w okresie od dnia 1 do 29 września 2008 roku w Szczecinie, uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, w III Wydziale Karnym, do sygn. III K 29/06 - poprzez wydanie bez podstawy prawnej i z naruszeniem przepisów art. 21 i 25 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych,

w dniu 1 września 2008 roku, zarządzenia o stwierdzeniu "wygaśnięcia" klauzul niejawności dokumentów, znajdujących się w tomie RTD 00-65/03, dotyczących postanowień Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieście w Krakowie z dnia 25 października 2004 roku sygn. II Kp 1774/04/S, z dnia 4 listopada 2004 roku sygn. II Kp 1847/04/S i z dnia 4 listopada 2004 roku sygn. II Kp 1848/04/S – o zarządzeniu kontroli i utrwaleniu treści rozmów telefonicznych, a następnie poprzez wydanie w dniu 29 września 2008 roku postanowienia o utrzymaniu w mocy tego zarządzenia, a tym samym działania na szkodę interesu publicznego – tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

Prokuratura Okręgowa w Krakowie prowadziła postępowanie przygotowawcze pod sygnaturą V Ds. 9/10 w zakresie ujawnienia informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne” w postaci postanowień Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie z dnia 04 listopada 2004 r. o sygn. II Kp 1847/04/S, z dnia 04 listopada 2004 r. o sygn. II Kp 1848/04/S i z dnia 25 października 2004 r. o sygn. II Kp 1774/04/S, zaistniałego w okresie od nieustalonego dnia i miesiąca 2004 r. do dnia 10 grudnia 2009 r. w Krakowie tj. o przestępstwo z art. 265 § 1 kk.

Zawiadomienie o podejrzeniu zaistnienia powyższego przestępstwa złożył Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie i dotyczyło ujawnienia przez nieustaloną osobę dokumentów, objętych klauzulą „ściśle tajne” w sprawach o sygn. II Kp 1847/04/S, II Kp 1848/04/S i sygn. II Kp 1774/04/S tegoż Sądu. Śledztwo w przedmiotowej sprawie postanowieniem z dnia 30 marca 2011 r. zostało umorzone na zasadzie art. 17 § 1 pkt 1 kpk wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego.

Z uzasadnienia tej decyzji wynika, że w związku z zapytaniem skierowanym przez dziennikarza czasopisma „Nie” do Rzecznika Prasowego Sądu Okręgowego w Krakowie w zakresie dotyczącym wymienionych postanowień - ustalenia poczynione wskazują, że prawdopodobnym jest, że wiedza o tych postanowieniach została przez niego powzięta od jednej ze stron postępowania. Jednocześnie postanowienia sądowe w przedmiocie zarządzenia kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych były w tym okresie jawne. Tym samym postępowanie dowodowe nie dostarczyło danych, które stwierdziłyby po stronie osoby bądź osób informujących o tych postanowieniach świadomości co do tego, że przekazywane informacje mają charakter informacji innych niż jawne, a nadto iż samo jej przekazanie jest naruszeniem jakichkolwiek przepisów prawa.

W związku z powziętym podejrzeniem, że zarządzenie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 01 września 2009 r. sygn. akt II K 29/06 (uchylające klauzulę ściśle tajne) i postanowienie tegoż Sądu z dnia 29 września 2008 r. utrzymujące w mocy powyższe zarządzenie zostały wydane bez podstawy prawnej i z naruszeniem przepisów ustawy o ochronie informacji - wyłączone zostały w tym zakresie materiały i przekazane do Prokuratury Okręgowej, Wydział V Śledczy, w Szczecinie. Następnie doszło do przekazania tych materiałów tutejszemu Wydziałowi.

W oparciu o zgromadzony materiał dowodowy ustalono, że Prokuratura Apelacyjna w Krakowie prowadziła pod sygnaturą Ap. II Ds. 5/04/S śledztwo dotyczące nadużyć w obrocie paliwami, prania brudnych pieniędzy, korupcji i innych przestępstw, które dopuścili się zorganizowane grupy przestępcze. W ramach nielegalnego obrotu paliwami ciekłymi podstępnie przejmowano kwoty należne fiskusowi z tytułu świadczeń publiczno -prawnych.

W dniach 26 października 2004 r. w sprawie II Kp 1774/04 i 04 listopada 2004 r. w sprawie II Kp1847/08 i II Kp 1848/08 Sąd Rejonowy, Wydział II Karny dla Krakowa Śródmieścia, na wniosek prokuratora, wydał postanowienia na podstawie art. 180 § 1 kpk, 237 § 1 i 3 pkt 14 i 17 kpk, 237 § 6 kpk, 238 § 1 i 239 kpk - o zarządzeniu kontroli i utrwaleniu treści rozmów

W postanowieniach, którym nadana została klauzula ściśle tajne, zastrzeżono ogłoszenie postanowienia do czasu zakończenia kontroli i utrwalenia treści rozmów.

W przedmiotowej sprawie, w oparciu o przeprowadzone oględziny akt sprawy zawisłej przed Sądem Okręgowym w Szczecinie (w ramach sprawy Prokuratury Okręgowej w Krakowie V Ds. 9/10) ustalono, że przed skierowaniem aktu oskarżenia w okresie od 21 listopada 2005 r. do 07 grudnia 2005 r. podejrzani i ich obrońcy zapoznawali się z materiałami śledztwa, jawnymi i niejawnymi. Postanowienie o zamknięciu śledztwa zostało wydane w dniu 14 grudnia 2005 r.

Prokuratura Apelacyjna w Krakowie w dniu 28 marca 2006 r. -- w tej sprawie - po wcześniejszym uzupełnieniu braków postępowania w trybie art. 337 § 1 kpk (uzupełnienie uzasadnienia poprzez wskazanie dowodów i faktów, uporządkowanie akt i nowe ponumerowanie) pod nową sygnaturą AP II 17/05 skierowała akt oskarżenia do Sądu Okręgowego, Wydział III Karny, w Szczecinie.

Akt oskarżenia obejmował 12 oskarżonych, w tym przeciwko
i innym o czyny wyczerpujące znamiona z art. 231 § 1 kk i art. 266 § 2 kk i inne.

W dniu 22 września 2006 r. odbyła się pierwsza rozprawa, podczas której prokurator wniósł o wyłączenie jawności rozprawy w całości. Sąd uwzględniając wniosek prokuratora, uznał, że przeprowadzenie postępowania będzie łączyć się z podaniem w pewnym zakresie informacji niejawnych i wyłączył jawność.

W toku kolejnej rozprawy w dniu 05 października 2006 r. obrońca jednego z podejrzanych złożył wniosek do Sądu o zdjęcie klauzuli tajności z całości akt niejawnych, wskazał na to, że znacznie utrudnia to postępowanie. W związku z tym wnioskiem Przewodniczący Sądu Okręgowego wskazał, że klauzule tajności może zdjąć tylko organ, który ją nadał. Jednocześnie zwrócił się do prokuratora o rozważenie potrzeby utrzymywania klauzuli tajności na wszystkich dokumentach w aktach sprawy. Poinformował także o tym, że sukcesywnie będzie wzywać prokuratora do stosowanego oświadczenia się w zakresie utrzymywania klauzuli.

Jak wynika z dalszych ustaleń w dniu 29 kwietnia 2008 r. przewodniczący uchylił wyłączenie jawności rozpraw, uznając, że ustaly przyczyny z art. 360 § 1 kpk.

W dniu 07 maja 2008r. wpłynął do Sądu Okręgowego w Szczecinie wniosek oskarżonego i o ogłoszenie postanowień o kontroli i utrwalaniu rozmów telefonicznych – wniosek nie został rozpoznany.

Na kolejnym terminie rozprawy – w dniu 01 września 2008 r. oskarżony ponownie zażądał ogłoszenia dotyczących jego osoby i rodziny postanowień o zarządzeniu kontroli i utrwalaniu treści rozmów telefonicznych. Przewodniczący rozpoznając powyższy wniosek zarządził przerwę w rozprawie, a na salę rozpraw z Kancelarii Tajnej

przyniesiono teczkę RT -00-65/2003. W protokole z rozprawy zapisano, że okresy utajnienia postanowień w tej tezcze, wskazane w postanowieniach wygasły i w związku z tym klauzule naniesione na te dokumenty z tego tytułu również wygasły. Stronom ogłoszono postanowienia z tej teжки (z kart 73-80, 99-103, 135-144), pouczone o środkach zaskarżenia.

Zarządzeniem z dnia 02 września 2008 r. – stosownie do zapisu w protokole rozprawy z dnia 01 września 2008 r. Przewodniczący Sądu Okręgowego w Szczecinie stwierdził, że klauzule nadane powyższym postanowieniom wygasły nie później niż z dniem 06.12.2005 r. W uzasadnieniu tego zarządzenia wskazał, że postanowienia te podlegały obligatoryjnemu ogłoszeniu w trybie art. 239 kpk i jako takie z dniem ogłoszenia powinny być jawne. Jednocześnie zarządził wyłączenie tych postanowień i włączenie do akt sprawy III K 29/06.

Odpis zarządzenia został przesłany do wiadomości Prokuraturze Apelacyjnej w Krakowie.

W związku z ogłoszeniem na rozprawie tych postanowień oskarżony złożył zażalenie na postanowienia o kontroli i utrwalaniu rozmów telefonicznych do Sądu Okręgowego w Krakowie, o czym powiadomił ten Sąd. Z takim zażaleniem wystąpiła także córka oskarżonego

Prokuratura Apelacyjna w Krakowie złożyła w dniu 25 września 2008 r. wniosek, w którym podważając zasadność wydanego zarządzenia podniosła w szczególności nieuprawnienie tego sądu do ingerowania w zasadność nadanej klauzuli, wydanie zarządzenia bez podstawy prawnej, stosując przy tym nieznaną ustawie o ochronie informacji niejawnych instytucję „wygaśnięcia klauzuli”. Prokuratura nadto uznała, że ogłoszenie treści postanowienia miało miejsca podczas końcowego zaznajamiania się z materiałami śledztwa, co zostało potwierdzone podpisami na stosownym protokole zaznajomienia z dowodami, w tym materiałami niejawnymi. Zanegowano także automatyzm związany z ogłoszeniem postanowień, według którego sąd uznaje, że winno tym samym nastąpić odtajnienie tych postanowień. Tym samym wniesiono o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i wyłączenie przedmiotowych postanowień z akt sprawy, jako nadal niejawne i przekazanie do Kancelarii Tajnej.

W dniu 29 września 2008 r. powyższy wniosek, uznany, jako zażalenie został rozpoznany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w składzie Przewodniczący Sędziów Sądu Okręgowego i Sędziowie Sądu Okręgowego

Zaskarżone zarządzenie zostało utrzymane w mocy. W uzasadnieniu postanowienia sędziowie powołali się na to, że błędnie wskazywanym powyżej postanowieniom nadano klauzulę ściśle tajne. Zarządzenie kontroli i utrwalenia rozmów nie powinno być objęte tajemnicą państwową, co jest niezgodne z ustawą. W dalszej treści wskazali na sprzeczność ustaw i prawidłowość ogłoszenia postanowień. Reasumując swoje stanowisko sędziowie uznali, że klauzula została nadana postanowieniom wbrew przepisom, tym samym bezskutecznie, a gdyby była nadana właściwie byłaby już wygasła. Sytuacja z tym związana uniemożliwiała sądowi właściwe procedowanie.

W przedmiotowej sprawie dokonano analizy akt sprawy II 29/06 zawisłej przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, co istotnie dwukrotnie przesłuchano w charakterze świadka

prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie, który skierował akt oskarżenia przeciwko

W oparciu o to przesłuchanie powzięto informacje w zakresie sposobu procedowania w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, a dotyczące uwag kierowanych do prokuratora, w tym w zakresie co do wydania zarządzenia o zwrocie aktu oskarżenia prokuratorowi, cedowania na oskarżyciela obowiązku odczytywania protokołów wyjaśnień oskarżonych oraz o okolicznościach wyrokowania, w szczególności ponownego rozpoznania sprawy (w składzie jednego sędziego), odroczenia terminu wydania wyroku dwa dni po upływie przedawnienia jednego z zachowań.

W tym też zakresie przesłuchano w charakterze świadka prokuratorów obsadzających w ramach pomocy prawnej dla Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie terminy rozpraw, w szczególności potwierdzono, że prokuratorzy odczytywali protokoły wyjaśnień oskarżonych. W zakresie wydawanych przez sędzię zarządzeń o zwrocie aktów oskarżenia prokuratorowi uzyskano informacje potwierdzające te okoliczności.

W oparciu o informacje uzyskane od prokuratora I wrócono się do Sądu Rejonowego dla Krakowa Śródmieścia o akta sprawy II Kp 1008/08, dotyczące wniosku o zniesienie klauzul ściśle tajne postanowieniom wydanym w sprawach II Ko, 1512/03 i II Ko, 1671/03. Jak wynika z analizy przedmiotowych akt, postanowieniem z dnia 04 listopada 2008 r. odmówiono zniesienia tej klauzuli. W szczególności na uwagę zasługuje uzasadnienie, w którym zawarto stanowisko, że informacje niejawne stanowiące tajemnicę państwową podlegają ochronie bez względu na upływ czasu, jeżeli dotyczą danych identyfikujących osoby, które udzieliły pomocy w zakresie czynności operacyjno – rozpoznawczych organom, służbom i instytucjom państwowym, uprawnionym do ich wykonania na podstawie ustawy.

W związku z zaskarżeniem tego orzeczenia powołał się na wydane przez sędziego zarządzenie z dnia 02 września 2008 r. i utrzymujące je w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie.

W tym zakresie Sąd Okręgowy w Krakowie rozpoznający zażalenie na odmowę przyjęcia zażalenia wskazał, że nie zajmował się zarzutami dotyczącymi nieprawidłowości przy nadawaniu klauzuli ściśle tajne.

W przedmiotowej sprawie dokonano wskazanych ustaleń faktycznych.

Dokonując analizy karno-prawnej w powyższym zakresie należy przyjąć, że wskazane powyżej zarządzenie Przewodniczącego Sądu Okręgowego w Szczecinie zostało wydane bez podstawy prawnej, wbrew przepisom obowiązującej wówczas Ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych.

Z treści omawianego zarządzenia wynika, że sędzia uznał, że doszło do wygaśnięcia klauzuli niejawności. Cytowana powyżej ustawa takiej instytucji „wygaśnięcia” nie przewiduje, nie jest też zawarta w innych przepisach prawa.

Zgodnie z art. 21 tejże ustawy klauzulę tajności przyznaje osoba upoważniona do podpisania dokumentu lub oznaczenia innego dokumentu materiału (tzw. wytwórca) i bez

zgody tej osoby lub jego przełożonego klauzula nie może być zmieniona ani zniesiona. Inny tryb znoszenia klauzul nie jest przewidziany.

Co istotnie zastosowanie w tym zakresie mógł mieć jedynie przepis zawarty w art. 25 wskazanej powyżej Ustawy, który określa terminy ochrony dokumentów zawierających tajemnicę państwową lub służbową, nadto określa tryb postępowania z takimi dokumentami po upływie ujętych w ustawie terminów.

W przypadku uznania, że dokument winien przestać być niejawnym - należało wystąpić do wytwórcy dokumentu z wnioskiem niejawnym o zniesienie klauzuli tajności. Takie stanowisko przewodniczący składu orzekającego prezentował na wcześniejszych rozprawach, mimo tego wydał zarządzenie o „wygaśnięciu klauzul”, obejmujących treść wskazywanych powyżej postanowień. Dopiero zgoda wytwórcy pozwalała na uznanie, że stosowne materiały nie stanowią tajemnicy i wówczas możliwe było włączenie ich do akt głównych.

Odnosząc się do zakresu przedmiotowego niniejszego postępowania nie sposób zaakceptować jednoznacznie stanowiska sędziów uznających, że fakt „zawyżenia” klauzuli tajności dokumentów uprawniał do arbitralnego przypisania postanowieniom klauzuli „poufne”. Trudno też zgodzić się z tym, że procedura w zakresie nadawania i znoszenia klauzul, przyjęta w obowiązującej wówczas ustawie - godziła w niezawisłość Sądu lub też uniemożliwiać mogła normalne procedowanie, na co wskazywali sędziowie.

Niewątpliwym jest, że przedstawianie dokumentów oznaczonych klauzulą tajności wymaga dochowania szczególnego trybu, stanowiącego ochronę przed nieuprawnionym dostępem do ich innych osób. To jednak tryb ten wymagał, nawet w przypadku uznania, że klauzula ściśle tajne została nadana zamiast klauzuli poufne – zwrócenia się do Sądu Rejonowego w Krakowie Śródmieście o zniesienie klauzuli. Wbrew regulacji zawartej w Ustawie o ochronie informacji niejawnych sędziowie uznali, że nadanie klauzuli ściśle tajne nastąpiło bez podstawy prawnej, Sąd wskazał, że w tej sytuacji ze względu na terminy wynikające z art. 239 kpk anulował nadanie klauzuli (przy uznaniu, że winna to być klauzula „poufne”), a następnie ogłosił treść postanowienia.

W konsekwencji tych ustaleń należy przyjąć, że zachowanie to w aspekcie realizacji znamion przedmiotowych, jak i zawinienia nie jest prawnie- karnie indyferentne. Sędziowie jako funkcjonariusze publiczni, naruszając opisane powyżej procedury, zapewniając prawidłową ochronę między innymi ważnych interesów państwowych, wypełnili znamiona czynu art. 231 § 1 kk. Zachowanie to godzi przy tym w wyrażoną w art., 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadę, że organy działają na podstawie i w granicach prawa. Przekroczenie uprawnień w tym przypadku polegało na podjęciu czynności bez podstawy prawnej, wykraczającej poza uprawnienia służbowe. W przypadku podnoszonej przez sędziów sytuacji, gdy doszło do zawyżenia lub obniżenia klauzuli tajności, wymagało zwrócenia się do osoby przyznającej klauzulę lub do przełożonego, która decyduje o tej zmianie.

W wyniku tego zachowanie należy uznać, jako działanie przede wszystkim na szkodę interesu publicznego, niewątpliwie doprowadziło do narażenia dobra chronionego prawem. W wyniku czynności podjętych przez sędziów, dobro, jakim jest zapewnienie należytej ochrony informacji niejawnych, przed ich bezprawnym ujawnieniem lub wykorzystaniem -

zostało zbanalizowane. W szerokim zakresie doszło do ujawnienia pracy policji i prokuratora w zakresie zdobywania materiału dowodowego.

Dla pełnej oceny ustalenia ładunku społecznej szkodliwości czynu, co jest nieodzowne w toku każdego postępowania karnego, koniecznym było w szczególności odtworzenie rzeczywistego wewnętrznego procesu motywacyjnego autora zarządzenia sędziego

Mając na względzie stanowisko Sądu Dyscyplinarnego z dnia 14 maja 2008 r. wyrażone w Uchwale Sądu Najwyższego sygn. SNO 25/2008, z którego wynika, że podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie może nastąpić w razie znikomego stopnia szkodliwości społecznej czynu, ponieważ w takim wypadku sprawca nie podlega odpowiedzialności karnej- przesłuchano Macieja Strączyńskiego w charakterze świadka.

W swoich zeznaniach ¹ wskazał, że czynności podejmowane w sprawie III K 29/06 przeciwko i innym oskarżonym były ukierunkowane na sprawność procesu. Z tego też względu podjął decyzję o zwrocie spraw prokuratorowi, wykazując między innymi wewnętrzną sprzeczność zarzutów, brał należytego wskazania dowodów. Z uwagi na to, że do aktu oskarżenia zostały dołączone materiały niejawne, w toku postępowania sądowego zwracał się sukcesywnie do prokuratorów o ich odtajnienie. Rozprawa z tego powodu była prowadzona z wyłączeniem jawności, zastrzeżenie było utrzymywane do czasu przeprowadzenia wszystkich dowodów niejawnych. Nie było też z jego strony sugestii, aby prokurator wnioskował o wyłączenie rozprawy, bowiem decyzja w tym zakresie była podejmowana z urzędu.

W toku procesu okazało się, że uzyskany w toku postępowania przygotowawczego dowód z kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych, nie może być wykorzystany, ponieważ w ocenie sądu, postanowienia zarządzające te kontrole nie były prawomocne. Nie doszło do doręczenia postanowień osobom, których telefony poddane zostały kontroli. W tym zakresie sędzia, jak zeznał sprawdzał przepisy kodeksu postępowania karnego i ustawy o ochronie materiałów niejawnych. Nie budziło wątpliwości to, że materiały uzyskane w wyniku kontroli były niejawne, w jego ocenie wątpliwości zrodziły się w stosunku do postanowień. Kodeks postępowania karnego nie regulował kwestii wydawania postanowień o charakterze tajnym przedmiocie kontroli rozmów, jak to czyni w przypadku innych instytucji, jak chociażby świadka incognito. Z jego punktu widzenia powstał problem, czy w świetle gwarancji procesowych oskarżonego wolno nadać postanowieniu klauzulę niejawności i utrzymać ją po zakończeniu kontroli, w okresie kiedy osoba kontrolowana powinna mieć możliwość zaskarżenia takiego postanowienia.

Jak podał świadek miał na względzie to, że procesowi groziło zablokowanie, ponieważ dopóki postanowienia nie były prawomocne, nie było wiadomo, czy sąd może skutecznie użyć dowodów z kontrolowanych rozmów. Nie widząc innej możliwości co do dalszego procedowania wydał zarządzenie o ujawnieniu samych postanowień, po to, aby móc je ogłosić i aby mogły na nie wpłynąć ewentualne zażalenia. Uczynił to w formie zarządzenia, aby z kolei prokuratorowi umożliwić odwołanie się w trybie art. 373 kpk, z czego prokurator skorzystał. Powyższe zarządzenie zostało utrzymane w mocy przez skład orzekający w składzie trzech sędziów. Natomiast stanowisko prokuratora było takie, że postanowienia powinny mieć klauzulę niejawności.

Faktycznie było tak, jak przyznał świadek, że tryb zażaleniowy, z którego skorzystał oskarżony i jego córka, zatamował możliwość kontynuowania procesu na okres 9 miesięcy. Skutkiem, czego było prowadzenie procesu od początku, w związku z uwzględnieniem skargi na przewlekłość postępowania, złożoną przez Świadek podał, że w jego karierze był to jedyny przypadek, kiedy prokurator wniósł akt oskarżenia powołujący się na dowody z kontroli i utrwalania rozmów, mimo że tych postanowień nie ogłosił i wciąż były nieprawomocne. Prokurator stał wówczas na stanowisku, że w istocie nie ogłosił tych postanowień, to jednak wówczas podejrzani zaznajomili się z nimi, gdy w toku postępowania mieli dostęp do dokumentów niejawnych. Wątpliwości przy takim stanowisku budziło to, kiedy i czy miało miejsce pouczenie o środkach odwoławczych. Jednocześnie z akt sprawy nie wynikało jasno, że postanowień o kontroli i utrwalaniu rozmów ani nikomu nie doręczono, bo musiałoby to być prawidłowe doręczenie z pouczeniem o środkach odwoławczych, ani też nie ogłoszono, bo ogłoszenie może nastąpić na posiedzeniu sądu zaprotokołowanym i z adnotacją o pouczeniu. Świadek uważał, że przepisy kodeksu postępowania karnego i ówczesnej ustawy o ochronie materiałów niejawnych w ogóle nie przewidywały nadawania takim postanowieniom żadnych klauzuli, bo procedura na to nie wskazywała, a ustawa cytowana wyżej przewidywała klauzule jedynie dla uzyskanych materiałów. Kwestie te też zostały podniesione przez oskarżonego i jego obrońców.

Świadek stwierdził w swoich zeznaniach, że w pewnych fazach postępowania zwracał się do prokuratora o odczytywanie protokołów wyjaśnień oskarżonych z tego względu, że materiał w tej sprawie był wielce nieuporządkowany, a część z dowodów, w tym przesłuchań dotyczyły sprawy tzw. afery paliwowej, a nie sprawy ujawnienia materiałów niejawnych rozpoznawanej w Szczecinie. Do akt zostały włączone materiały niezwiązane ze sprawą. W momencie ich odczytywania prokurator miał sposobność oceny przydatności tego dowodu. Nie pamiętał, aby inni prokuratorzy byli zobowiązani przez niego do odczytywania wyjaśnień.

Zanegował też, aby podczas procesu, wykonywał inne czynności, nie dekretował poczty. Jedynie gdy chodziło o pilne podpisanie dokumentu, pracownik sekretariatu mógł wejść na salę, ale trwało to kilka sekund.

Co do podejmowania decyzji o zwrocie sprawy prokuratorowi w celu usunięcia braków wyraził się, że nigdy nie ukrywał, że podejmowane w tym zakresie decyzje wprowadzały pewną dyscyplinę procesową i dawały dobre rezultaty, ponieważ prokuratorzy starannie sporządzali akt oskarżenia, między innymi nie sporządzali mechanicznie listy świadków, a wskazywali tylko tych, na których powoływali się w uzasadnieniu.

W świetle tego stanowiska biorąc pod uwagę wskazane powyżej mierniki stopnia społecznej szkodliwości czynu należy uznać, że wydanie przez sędziego zarządzenie o wygaśnięciu klauzul niejawności i podjęcie decyzji przez trzech sędziów utrzymującej w mocy zaskarżone zarządzenie, chociaż wyczerpuje w całości znamiona czynu zabronionego, to jednak nie jest społecznie szkodliwe w takim stopniu, aby wymagało represji karnej. Całość tego zachowania była wynikiem konieczności podjęcia niezwłocznych działań ku realizacji uprawnień przysługujących stronom, w szczególności miało na celu umożliwienie skorzystania z instytucji zaskarżenia wydanych w sprawie postanowień. Motywacja, która uległa u podstaw wydania powyższej opisanego zarządzenia nie zasługuje na wyjątkowo negatywną ocenę z tego względu, że jako przewodniczący w swoim postępowaniu nie kierował się chęcią szkodenia interesom

Państwa Polskiego, jak również nie działał w żadnym innym celu, który w ocenie prokuratora zwiększał stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu.

Sprawa niniejsza pod tym względem należy jednak do nietypowych, a zatem i motyw działania musi być widziany we właściwym uwarunkowaniu. Podjęcie decyzji wychodzącej poza ramy unormowań prawnych miało na celu sprawne przeprowadzenie postępowania karnego, i było wynikiem niedopełnienia, w ocenie decydenta, procedur związanych z ogłoszeniem postanowień o zarządzeniu kontroli i utrwaleniu rozmów telefonicznych.

Nie bez znaczenia dla tej oceny pozostaje także fakt, że strona faktycznie zaskarżyła ogłoszone postanowienia i wdrożona została procedura zażaleniowa, o czym uprzednio oskarżony i inne osoby uprawnione, z uwagi na brak prawidłowego ogłoszenia wydanych w sprawie postanowień, nie zostali pouczeni.

Należy stwierdzić, że zachowanie procedujących funkcjonariuszy wypełniło znamiona czynu zabronionego z art. 231 § 1 kk jednak z uwagi na znikomą szkodliwość społeczną nie stanowi ono przestępstwa. Stosownie do art. 1 § 2 kk czyn zabroniony nie stanowi przestępstwa, jeżeli jego szkodliwość społeczna jest znikoma. O stopniu społecznej szkodliwości czynu decydują elementy zarówno przedmiotowe jak i podmiotowe tego czynu, do których zgodnie z art. 115§1 kk zalicza się: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych przez sprawcę obowiązków jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Podjęcie decyzji uznającej wygaśnięcie klauzul nadanych postanowieniom o zarządzeniu kontroli i utrwalaniu rozmów uwarunkowane było zapewnieniem sprawnego przebiegu postępowania sądowego. Tym samym zauważyć należy, iż opisane powyżej decyzje podjęte przez sędziów w trakcie procesu w sprawie III K 29/06 nie wyrządziło nikomu żadnej istotnej szkody, w szczególności nie spowodowało żadnych dotkliwych ujemnych następstw.

W realiach niniejszej sprawy, patrząc przez pryzmat wyżej zarysowanych kryteriów, które zgodnie z art. 115 § 2 k.k. decydują o stopniu społecznej szkodliwości czynu, należy stwierdzić, że działania podjęte przez przewodniczącego składu orzekającego były wynikiem szczególnej sytuacji proceduralnej, zaistniałej w przedmiotowej sprawie, częściowo było wyrazem wątpliwości prawnych, które zrodziły się w zakresie nadania klauzul niejawności postanowieniom o zarządzeniu kontroli i utrwaleniu rozmów. Jednoznacznie należy stwierdzić, że nie było to rezultatem celowego naruszenia przepisów prawnych, które w tej materii były znane sędziemu, chociażby na długoletnią praktykę. Przy czym, jak to już było podkreślane było to sytuacja procesowa, która zrodziła się po raz pierwszy w tym postępowaniu i z nią sędziowie musieli się zmierzyć.

W zakresie stwierdzonych uchybień w procedowaniu należy stwierdzić, że zachowanie polegające chociażby na scedowaniu na prokuratorów odczytywanie protokołów wyjaśnień oskarżonych stanowiło jawne naruszenie procedury związanej z rozprawą to jednak także nie nosi tak ujemnego ładunku, aby uznać, że stanowi to czyn zabroniony.

W niniejszej sprawie wszelkie ustalone nieprawidłowości dotyczące postępowania nie doprowadziły do wymiernych skutków motwem zaś ich działania, w szczególności przewodniczącego składu orzekającego było dążenie do

przywrócenia uprawnień stronom do złożenia odwołania, realizacji ich gwarancji procesowych, możliwości prowadzenia postępowania dowodowego.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej powody i uznając, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest w tej sytuacji znikomy – śledztwo w tej sprawie należało umorzyć na podstawie art 17 § 1 pkt 3 kpk.

Z tychże względów postanowiono jak na wstępie.

*Prokurator Prokuratury Okręgowej
Lidia Miśkiewicz*

.....
(imię i nazwisko)

Pouczenie:

1. Stronom procesowym przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji (art. 306 § 1 kpk, art. 325a § 2 kpk oraz art. 465 § 1 i 2 kpk i art. 329 § 1 kpk). Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wyda ponownie postanowienie o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia. W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 kpk, może wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 kpk, art. 55 § 1 kpk). Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 § 2 kpk. Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a kpk).

2. Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje podejrzanemu, pokrzywdzonemu oraz osobie, od której odebrano te przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 kpk).

3. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 i art. 460 kpk).

Zarządzenie:

1. Stosownie do art. 100 § 2, 305 § 4 i 325a § 2 kpk doręczyć odpis postanowienia:

1) podejrzanemu;

2) obrońcy podejrzanego;

3) pokrzywdzonemu;

4) pełnomocnikowi pokrzywdzonego;

2. Przesłać nakaz zwolnienia do

3. O uchyleniu środka zapobiegawczego

KSEROKOPIA

164

Od: Michał Piówecki [mpiovecki@redakcja.nie.com.pl]
Wysłano: 9 grudnia 2009 11:23
Do: Angelika Michałik
Temat: pytania od NIE

Michał Piówecki
redakcja tygodnika NIE
ul. Słoneczna 25
00-789 Warszawa

tel. kom. 0601 529 534

Rzecznik

Prasowy SO w Krakowie

W moim zainteresowaniu znajdują się postanowienia sądu w Krakowie Śródmieściu II Wydział karny dotyczące zarządzenia kontroli i treści rozmów telefonicznych.

Otoż w postanowieniach tych, podam przykładowe trzy sygnatury: II Kp 1847/04/S z 8.11.2004,

II Kp 1848/04/S z 8.11.2004, II Kp. 1774/04/S z 26.10.2004, zarządza się wspomniane kontrole na numerach telefonów. W uzasadnieniach

próżno szukać, do kogo numery te należą i w zasadzie w jakim szczegółowo celu kontrole te się przeprowadza. Moje pytania brzmią:

1. Czy nie jest to przypadkiem złamaniem procedur przez sąd w Krakowie?
2. Czy osoby, na numerach których podsłuchy zarządzano, wiedzą o tym, że były podsłuchiwane?
3. Czy sąd ogłosił te postanowienia lub w jakikolwiek sposób powiadomił osoby podsłuchiwane?
4. Jakie nazwiska kryją się pod podanymi w zarządzeniach numerami telefonów? (bądź inaczej) Czy sąd wie, kogo podsłuchiwano?

W związku z cyklem wydawniczym proszę o odpowiedź do czwartku, 10 grudnia 2009 r.

Pozostaje z szacunkiem,

Michał Piówecki

Zarządca
REFERENDARZ
PROKURATURY OKRĘGOWEJ
W Krakowie
Angelika Michałik

KSEROKOPIA

002

165

ODP: Re:

Waldemar Żurek

Wysłano: 10 grudnia 2009 08:22

Do: Michał Płowecki [mplowecki@redakcja.nie.com.pl]

Szanowny Panie Redaktorze, myślałem, że jest Pan profesjonalnym dziennikarzem, ale widzę, że chyba się pomyliłem. Nie mam obowiązku informowania Pana o sugerowanym przez Pana zawiadomieniu do Prokuratury.

Z wyrazami współczucia

Sędzia Waldemar Żurek

Od: Michał Płowecki [mplowecki@redakcja.nie.com.pl]

Wysłano: 10 grudnia 2009 08:04

Do: Waldemar Żurek

Temat: Re:

Szanowny Panie Rzeczniku,
Jeśli dokumenty te są rzeczywiście ściśle tajne i wszedłem w ich posiadanie w sposób nieuprawniony, proponuję, aby złożył Pan doniesienie do prokuratury w tej sprawie, gdyż jak każdy obywatel ma Pan taki obowiązek, wiedząc, że doszło do przestępstwa. Proszę również o przesłanie mi tego zawiadomienia jako dziennikarzowi.
Pozostaję z szacunkiem,
Michał Płowecki

W liście datowanym 9 grudnia 2009 (13:12:07) napisano:

Redaktor Michał Płowecki

W odpowiedzi na Pana maila dotyczącego sygnatur Kp, prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, informuję, iż dokumenty te opatrzone są kaluzją "ściśle tajne", dlatego nie mogę udzielić jakichkolwiek szczegółowych informacji. Zapewniam jedynie, iż działania sądu były w pełni prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Jeżeli chce Pan uzyskać wiedzę teoretyczną dotyczącą zasad i procedur stosowanych w tego typu sprawach, to sugeruję zapytanie o to teoretyków procedury karniej, najlepiej profesorów prawa. Rzecznik Sądu udziela, jeśli pozwalają mu na to przepisy prawa, informacji jedynie o toczących się procesach.

Z poważaniem
Sędzia Waldemar Żurek
Rzecznik Prasowy Sądu Okręgowego w Krakowie

Pozdrawiam,
Michał Płowecki

Zaproszenie
REFERENDARZ
PROKURATURY OKRĘGOWEJ
Anna [Signature]

SĄD REJONOWY DLA KRAKOWA-ŚRÓDMIEŚCIA W KRAKOWIE
31-547 Kraków, ul. Przy Rondzie 7
tel./faks 012 619 50 40

Kraków, dnia 10 grudnia 2009 r.
Prez. Adm. 0164 - 400/09/S

2361-10P

Prokurator Rejonowy

PROKURATURA REJONOWA
Krakowa Śródmieście Wschód

Prokuratury Rejonowej Kraków - Śródmieście Wschód
Kraków, ul. Mosiężnicza

wpłynęło dnia 2009-12-11

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie w załączeniu przesyłam kserokopie wydruków z korespondencji mailowej prowadzonej przez SSO Waldemara Żurka Rzecznika Prasowego Sądu Okręgowego w Krakowie z Panem Michałem Płoweckim dziennikarzem Redakcji Tygodnika „Nie” - celem rozważenia możliwości wszczęcia postępowania w związku z udostępnieniem przez nieustaloną osobę dokumentów objętych klauzulą „ściśle tajne” w sprawach II Kp 1847/04/S, II Kp 1884/04/S i II Kp 1774/04/S.

Prezes
Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia
w Krakowie
SSO Janusz Baciaga

1 DS / p prok. E. Sarche
ul. 286 5185
12019

20 / p prok. E. Sarche
111200

Za zgodność świadczym
REFERENDARY
PROKURATURY REJONOWEJ
Anna CA...